

LVNÆ DIE 13 M. IVNII A. 2016

Idibus Iuniis a. MMXVI

192

M E L I S S A

FOLIA PERENNI LATINITATI DICATA

AVSPICIIS DOMVS ERASMIANÆ ET ACADEMIÆ LATINITATI FOVENDÆ

SEXIES IN ANNO EDITA

EDITOR RESPONSALIS

Gaius Licoppe

REDACTRIX

Francisca Deraedt

Rue des Aveugles, 14 A, B - 4210 Marneffe.

Tel. + 32 (0) 475.47.55.18 / g.licoppe@skynet.be / www.fundatiomelissa.org

Bureau de dépôt : 4210 Burdinne - n° d'agrément P912128

CVI BONO?

– scripsit Gaius Licoppe –

Albertus Einstein novam theoriam de «relativitate universali» anno 1915 divulgavit, qua nitens anno 1916 prædixit «undas gravitationis» necessarie exstare; huiusmodi unda, sicut omnes undæ, est oscillatio, quæ a certo puncto orta longissime manat. Hic agitur de oscillatione curvaturæ «spatii-temporis», notionis, quam nobis vix fingere possumus, sed quam hic explicare locus non est. Undæ gravitationis gignuntur a massis acceleratis et in vacuo manant celeritate lucis.

Multi docti has undas in dubitationem adduxerunt; restabat ut experimentis demonstrarentur. Ab anno 1960 experimenta incohata sunt sed diu frustra; signum enim undæ gravitationis tantæ est tenuitatis, ut nullo instrumento eius temporis percipi possit.

Uno sæculo post Alberti Einstein nuntium, die 14 m. Septembris a. 2015, undæ gravitationis in Civitatibus Fœderatis Americæ septentrionalis novis accuratissimisque instrumentis tandem detectæ sunt. Diurnarius, qui de hoc illustri facto scientifico referebat, reprimi non potuit quin finem symbolæ faceret his verbis: «Cui bono?» Et re vera multa pecunia publica erogata est in laboratoriis instruendis et instrumentis conficiendis, necnon ad salarium investigatoribus solvendum: et cur? Tantum ut pauci harum rerum peritissimi scite lætarentur...

Undæ gravitationis, quas Americani detexerunt, emissæ sunt occasione rari eventus incredibilis vis, quod in cælo amplius uno miliardo lucis annorum a nobis distans¹ accidit: duæ voragine nigræ² coalescebant. Sed ad observanda eventa in cælo tam distantia necesse est observatoria quo magis ingentia eo magis onerosa exstruere: pecunia publica erogata cui bono? Tantum parvo gregi astronomorum physicorumque. Idem dici possit de scientia fundamentali, nisi populus intellegat ex inventis scientiæ fundamentalis interdum nasci res practicas utilesque in vita cottidiana. Lunam appellere, ad quod faciendum ingens pecunia publica ab Americanis erogata est: cui bono? Ad Americanorum vanitatem fovendam? Musica, quæ colitur in sumptuosis ædificiis publicis et cuius artifices nonnumquam quoque magni constant, estne necessaria, estne utilis? Et pergere possumus...

Cui bono, etiam interrogatur de institutione veterum linguarum, præcipue Latinæ, Græca iam diu omisa, vel potius iam non interrogatur, sed autumatur earum studium esse tempus perditum.

Respondemus discipulis non prodesse angustam formationem, qua tantum fiant boni actores economi. Oportet eos latius erudire, ut mundum per se ipsos intellegere valeant; Historia iam ab Antiquitate maximi est momenti nec minus familiaritas cum maioribus

nostris, Græcis et Latinis. Qui hodie non haberi solent ut nostri maiores, sed ut extranei singularibus moribus præditi; consulto negantur esse nostri maiores culturales, quamquam sine ullo dubio sunt creatores fundamenti nostri cultus civilis.

Europæum institutum OCDE (*Organisation de Coopération et de Développement Économiques*), quod sedem habet Parisiis, creavit programma PISA (*Program for International Student Assessment*), cuius fama magis magisque crescit. Hoc programme æstimanda comparandaque est institutionis scholaris efficacia in multis civitatibus, non solum Europæ occidentalis, sed quoque, inter alias, Iaponiæ, Coreæ meridionalis, Australiæ, Novæ Zelandiæ...

Scopus programmatis est æstimare in fine scholæ obligatoriæ (15 annos), qualem notitiam habeant discipuli de materiis habitis ut necessariis omni communi civi Europæo ut bene succedat in vita cottidiana.

Æstimatio nititur quattuor interrogationibus, de mathematica, de scientiis, de lectione, de problematis solvendis et magis agitur de modo quo adulescentes valeant suis notitiis uti in vita cottidiana, quam qualis sit eorum notitia theoretica in campo scientiarum vel litterarum.

In hac æstimatione annis 2000 et 2003 prima evasit Finlandia; ibi inæqualitates sociales optime corriguntur educatione ac parvæ tantum sunt differentiæ notitiarum inter pueros et puellas.

Post decem annos programma PISA factum est exemplum mundanum quod spectat ad qualitatem æqualitatemque institutionis; efficit ut regimina illique, qui institutionem curant, comperiant ad quem scopum suum institutionis systema aptandum sit, i.e. ad necessitates œconomiae mundanæ.

Ab hoc proposito longe abest nostrum, quod spectat ad veram iuvenum mentis libertatem. Hoc modo statim magnæ difficultati occurrimus: æqualitas est magni momenti effectus institutionis in programme PISA, sed non omnes discipuli valent latius programma aggredi; eadem ergo schola non omnibus convenit, id quod nunc magis magisque est contra regiminum voluntatem. ☹️

1. «Annus lucis» est mensura ab astronomis adhibita ad exprimendas ingentes distantias in universo observatas. Unus annus lucis = distantia a luce emensa per integrum annum; tantam distantiam nobis vix fingere possumus.

2. «Vorago nigra» vocatur astrum, cuius materia tam densa facta est, ut ne lux quidem ex ea emitti possit; hac de causa nigra vocatur et perdifficile detegitur.

DE BVLGARICO CERTAMINE COMPOSITIONIS

- refert Demetrius Dragnev -

Hoc anno habitum est primum in Bulgaria Certamen compositionis Latinæ studiosis universitariis necnon discipulis destinatum. Præstat dicere discipulos Bulgaricos quotannis præmia accipere in Certamine Ciceroniano, Certamine Horatiano Certamineque Ovidiano, sed in his Italicis certaminibus de textibus vertendis agitur. In nostro quidem novo certamine sub auspiciis Universitatis Særdicensis et Lycei Classici a Constantino Cyrillo Philosopho nominati participes ipsi aliquid conscripserunt et dein miserunt iudicibus, inter quos Milena Minkova procul dubio lectoribus *Melissæ* nota; Vladimir Athanasov optimus Latinæ linguæ cultor et magister; Demetrius Dragnev Scholæ æstivæ linguarum classicarum conditor. Laudandi sunt igitur discipuli et studiosi Krasimir Ivanov, Magdalena Naneva, Betina Ianeva, Maria-Magdalena Peitchinova, Rumiana Pavlova, Stiliana Kovacheva, qui textus suos composuerunt. Vobis proponimus textum nostræ victricis DIANÆ ZULCHEVÆ, duodeviginti annos natæ, discipulæ Lycei Classici a Constantino Cyrillo Philosopho nominati.

PUBLIUS LUCIO SAL.

Hodie in scholam te visum ii neque aderas. Te docere desiisse accepi. Mihi mox scribas ne de salute tua solliciter. Vale.

LUCIUS PUBLIO SAL.

His diebus otio domi fruor et omne tempus in legendo consumo. Ita quemque diem dego: mane cibum capio legens, serius in horto cum libro recumbo. Tunc amici mihi libellos ex urbe ferre solent ne ipse tempus in itinere faciendo teram. Postea inter cenam libros novos evolvo et idem in lecto usque ad mediam noctem facio.

Ceterum tandem omnia quæ apud antiquos de otio leguntur bene intellexi. Quotidie igitur nova disco et vitam multo honestiorem ago. A strepitu scholæ procul absum neque mihi res inanes curandæ sunt. Nihil enim mihi nunc pulchrius videtur quam sine ulla sollicitudine animum semper ad scientiam augendam intendere. Spero te idem facturum.

Cura ut valeas.

PUBLIUS LUCIO SAL.

Gaudeo tibi occasionem esse tot opera in quiete legere. Nonne autem in scholam revenire vis ut hanc scientiam tradas? Ubi tandem eam adhibebis si cum nemine colloqueris? Nescio quidem quid tot et tales

res scire prosit si eis nullo modo uti potes. Cogita, quæso, de reditu tuo. Vale.

LUCIUS PUBLIO SAL.

Pro scientia ipsa discendum est si celsa petere vis. Qui res tantum humanas tractat et temporis et dignitatis suæ iacturam facit. Nisi omnia quæ potes edidiceris et quam sapientissimus factus eris, totam vitam in nugis duces. Maiora dico nobis curanda esse. Me ipsum meliorem reddam, ad quod studium se quisque conferre debet. Vale.

PUBLIUS LUCIO SAL.

Vide potius ut facultatibus tuis recte utaris. Magna enim tibi potestas data est et sine dubio non solum te sed etiam multos alios ab errore avertere potes. Nisi in negotiis humanis interfueris hanc quidem potestatem res egregias gerendi amittes. Fac igitur ut multa in meliora mutes et omnia quæ discis ut te ad actus pares disce. Facta dico potius pondus habere et omnia studia ad actus compellere debere. Vale.

LUCIUS PUBLIO SAL.

Mihi mortalia tantum suscipere suades, etsi maior fructus e quibus sempiterna sunt capitur. Cogitare enim et scire et salutem animi curare hominis proprium est. Elaborandum igitur est in eis rebus quæ et post mortem singulorum hominum supererunt. Quales numerantur et scientia et philosophia quas pro æternis habeo. Enitar ergo ut cogitationes meæ semper ad quæ perpetua sunt referantur. Quæ sane multo hominibus præstant qui omnes post brevem vitam morte occumbere debent. Valeas.

PUBLIUS LUCIO SAL.

Assentior quidem alia caduca esse aliaque quasi in perpetuum mansura. Illa omnia quæ didicisti cum a vita decesseris, quod sciam, amittes. Itaque nihil ea afferant nisi ad quæ vere sempiterna sunt adhibeantur. Sempiterna dico quæ aliis prosunt. Illa enim tantum ab aliquo probata et laudata vel utilia saltem existimata, vitam quandam perennem habere possunt. Homines profecto quid immortale sit constituunt et te quod apud eos valeat velle credo. Et illa quidem opera quibus tempus omne das per tot sæcula quod ad utilitatem aliorum et ut scientiam traderent scripta sunt superfuerunt. Cures igitur ut eis quam optime utaris; quid tibi pro aliis faciendum sit tecum reputa; libros et animi curam quæ nisi ad aliquid adhibetur parvi æstimanda est relinque teque potius ad actus confer. Vale. ☪

DE ILLO QVOD APPELLATVR « EGO »

– scripsit Iosephus Antonius Rojas Carrera –

Quid¹ vere sit illud quod appellatur ego maxima quæstio mihi esse videtur. Quum mecum hæc volvo, de natura sive essentia mei ipsius cogitans, hæc sunt quæ percepta habere mihi videor:

- 1) sensibus percipio aliqua;
- 2) ea, quæ sensibus percipio, iudico, hoc est, certa notione definio, nomino, memoriæ denique mando;
- 3) quæ præterea iudicia omnia serere possum, scilicet ope legum rationis, itaque disserere, argumenta facere, ratiocinari, quantitates denique numerare eaque elementa ad calculos revocare;
- 4) sermonis denique ope, quæ sentiam, aperire et communicare cum aliis queo...
- 5) insuper mente fingere possum quælibet atque coniectura assequi valeo ea quæ futura esse credo...
- 6) quæ præterea omnia cogitata convergere atque collinari videntur in centrum aliquod proximum, immo intimum ac profundum unde sensus omnis oritur... quod quidem centrum memet ipsum esse sentio...

Ceterum, ex me quæro an, certis notionibus, a sapientiæ studiosis, Europæi vel Christiani cultus participibus, sat dilucide definitum sit discrimen inter illud quod nominari forsitan potest *ego personale, ego historicum, vel etiam ego autobiographicum* – ut obiter dicam, ignoscant mihi, precor quæsoque, purioris sermonis Latini cultores vindicesque quum pronomine quod est *ego* utar, haud scio an forte abutar, eo pacto velut si neutri generis esset, quod præterea quidam nostræ ætatis Latine scribentes fecisse videntur; ut enim de subtilioribus quæstionibus philosophicis simili insuper mente agere possim atque ea quam habent recentiores philosophi, ab integra ac pura Latinitate recedendum est mihi, ni fallor, aliquantillum –, quod quidem personam et partes agit hac in mundi veluti scæna, ut ita dicam, et, altera ex parte, illud altius ac profundius *memetipsum* quod vix definiri potest, centrum quod sit altioris sensus; illud, inquam, quod animadvertit omnia quæ sub sensum cadere possunt, quod fit conscium cogitationum omniumque animi motuum, animique perturbationum, quod fit denique sui ipsius conscium.

Etenim, legi apud nostræ ætatis scriptores quosdam, quos inter, Eckehardus Tolle numeratur, discri-

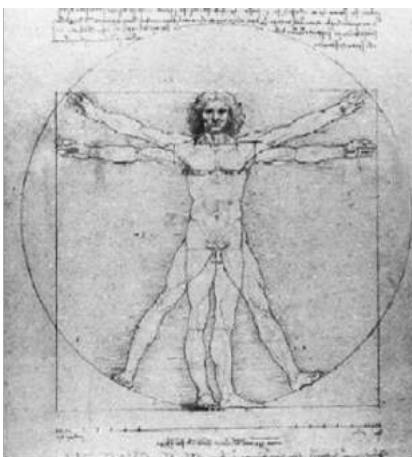
men esse faciendum, inter cogitationes cogitave quælibet atque, altera vero ex parte, illud, nescio vere quid sit, cuius ope gratiave animadvertimus eas ipsas cogitationes qualescumque sunt animoque contemplamur ea omnia quæ mente volvimus, ipsumque denique animum ea omnia considerantem quasi ex summa elatissimaque specula cuius speciem, præ nebulis altissimis vel præ eius caligine impenetrabili, nullo prosus pacto cernere valemus.

Quod præterea discrimen inter

- 1) facultates cogitandi, hoc est, definiendi, iudicandi, nominandi ea quæ sensibus percipimus, eaque omnia commemorandi, ex iudiciis sentiendi argumenta serendi, disserendi, ratiocinandi, atque, ope sermonis, proferendi... et
- 2) facultatem animo contemplandi, animadvertendi vel intelligendi eas cogitationes omniave cogitata, non videtur mihi prospicienti tantum et a limine, ut aiunt, salutanti sat dilucide, perspicue ac manifeste factum esse apud nostrates scriptores quum veteres tum recentiores – nostrates autem eos appello qui Europæum cultum humanum participant qui præterea sunt *orbis*, ut nunc dicitur, *occidui* –, sed apud sapientiæ studiosos extremi, quem appellant, *orbis orientalis*. An totus fallor? Pergratum igitur mihi faciet fortasse aliquando, horum commentariorum lector aliquis, utpote qui sit huius rei peritus, siquidem de iis omnibus me certiorrem facere haud dedignabitur.

Nescio enim an hæc sentiens fallar totoque cælo errem...

Ex me igitur quæro an fuerint certe apud philosophos sapientiæve studiosos *occidentales* multi, fuerintne nonnulli dumtaxat, qui sat dilucide ac definite eiusmodi discrimen fecerint.

Etenim, *orbis occidui* philosophi, quos quidem vel de quibus in enchiridiis historiæ philosophicæ legerim, videntur mihi haud satis dilucide tale discrimen fecisse inter mentis cogitationes cum suis notitiis omnibus et ipsam mentem sibimet manifestam, quod crediderint animum mentemve seu rationem – vel quocumque id nomine significetur – idem esse ac facultatem cogitandi cum cogitatis omnibus, cui quidem menti opponatur corpus, cum affectibus, cupiditatibus, appetitibus animique motibus...

Ut unum exemplum afferam, præclarum illud Cartesii *cogito ergo sum sive existo*, subintelligere videtur animum sive mentem esse cogitandi facultatem, hoc est, dubitandi, iudicandi, argumenta serendi ac disserendi, ratiocinandi, commemorandi aliaque id genus, siquidem natura sive essentia eius in eo consistit ut cogitet, nec discrimen ullum fieri videtur inter cogitationes illas atque id quo statim animadvertimus ipsum cogitandi actum eaque omnia quæ mente volvimus.

Duplicem igitur homini naturam esse Cartesius asseverasse videtur, itemque, nisi me animus fallit, alii philosophi permulti et ante et post eum, qui animal rationis compos hominem esse perhiberent, in corporis compaginibus inclusum. Et hæc quidem Platonis fere eorumque sescentorum auctorum, recentiorum etiam, qui, Platonis viam ingressi, sapientiæ studuerunt, quos inter, ut in transitu dicam, Picus ille Mirandulæ, qui de libero hominis arbitrio iudicans duplicem eius naturam esse quum rationalem eandemque incorpoream ac divinam, tum corpoream animatamque facili coniectura assequi possum ut credam.

Quid vero de subtiliore eo discrimine inter mentem cogitantem ac mentem puram eandemque liberam ab omni cogitationum turba, animadvertentem insuper ea

quæ secum volvit, sentientem sese infinitum atque ineffabile spatium esse contemplandi, sentiendi, comprehendendi, intelligendi denique præsentia quæque adsunt? Estne hæc notio singularis ac propria eorum qui *Buddhisticam* doctrinam aliasve ei similes, velut illa quam Iaponice *Zen* appellant, amplexantur?

De hisce vero nihil certus dicere possum, quippe cui multa sint opera legenda interque se conferenda ut, tandem aliquando ad opinionem testimoniis firmatam roboratamque pervenire queam. Nunc vero non nisi crassa, ut aiunt, vel forte – quod averruncant superi – invita Minerva hanc rem agere possum, probabilia tantum coniectura neglegentius sequens...

Quum tamen, proh dolor, unius tantum Ciceronis unum opus philosophicum Latine recens perlegerim, – alterum certe opusculum philosophicum Latine versum iampridem legi Renati, inquam, Cartesii *Dissertationem de methodo* –, nempe *Tusculanarum disputationum* libros quinque, quumque satis recenter studere cœperim illis placitis philosophorum *extremi orbis orientalis* quorum disciplinæ radices agunt in *Buddhistica* doctrina vel *Taoistica* et in illa haud mala – quod *incogitantiam* nescioquam colat – sed liberatrici, quietæ nempe asceti, supra cogitationes quaslibet, quæ vulgo *Zen* nuncupatur, vix me continere possum quin utriusque disciplinæ – orientalis scilicet occidentalisque – sententias conferam, comparem, velut ex uno sapientiæ

humanitatisque studio altissimo fonte exortas esse haud scio quomodo et nescio quare coniciens...

Num vero, ut unius Ciceronis exemplis utar, *Tusculanarum disputationum* auctor propius accedit ad illorum *orientalium*, de quibus modo mentionem feci, sententias de turbulenta cogitationum voragine, animi intentione compescenda, cum asseveret, quum alia tum hæc: ex opinionibus mali præsentis, mali que futuri oriuntur animi perturbationes? Itaque si opiniones quædam causa sunt ægritudinum, tunc illa animi intentione non solum corporis dolores, ægritudinesque mentis, sed ipsæ opiniones pravæ, perversæ, malæ compescendæ sunt...

Ex me igitur quæro an exinde colligere possimus animum cogitationum consciuum semovendum esse ab ista cogitandi facultate, ut docent quidam *extremi orbis orientalis* auctores quorum disciplinas supra laudavi.

Estne denique vinculum inter placita eorum auctorum et ea supra relata quæ apud Ciceronem legi? Estne denique vinculum inter eorum placita et ea quæ alii *orbis occidentalis* philosophi scripserunt?

Quid præterea dicam de vocibus, de vocabulis ipsis, Latinis dumtaxat – ut de Græcis nunc taceam, quæ subaudiuntur fortasse in verbis Latinis ab auctoribus usurpatis qui Latine verterunt opera Græcorum philosophica –, quibus usi sunt orbis occidui scriptores illi ad *mentem*, *animum*, *rationem* significanda? Num illud nescio quid quod manifestatur velut animadversio omnium quæ mente volvimus sat definito verbo Latine aliisve linguis Europæis significatum est? Fortasse locutionibus quæ sunt *animi sensus* vel *mentis acies*?

Quid tandem sit illud spatium circumspectionis, animadversionis verbis notionibusque per se circumscribi ac definiri nequit, alioquin menti obiectum quoddam esset, quod tamen non est. Igitur non est aliquid – definitum scilicet –, nec tamen omnino *nihil* est.

Quæ præterea mihi consideranti videntur propius accedere ad ea quæ, inter alios, philosophus neoplatonicus Plotinus rettulisse fertur de *uno*, deque *ente* et

non-ente...

Suntne igitur, ut præteriens dicam, hæc similia atque ea quæ proferuntur ab iis qui disciplinam *zen* nominatam exercent, de *vacua*, quam appellant, *mente*?

Ceterum, nescio vere utrum animus sui conscius vel potius acies mentis sibi manifesta, ut videtur, incongnitum spatium comprehensionis animadversionisque sit ultra hanc corporis compaginem, quam quidem compaginem *psychosomaticam* nominare possumus; an sit potius facultas quædam ipsius corporei cerebri.

Utut est, licet animus ille non nisi cerebri nondum satis bene percepta facultas corporea sit, singulare tamen quiddam est quod hominem ad arcanum seu mysterium adducit.

Ea denique omnia, fatendum est mihi, prorsus ignoro. Quamobrem opera est mihi danda in perlegendis auctoribus mihi que elaborandum ut ad metam illam præoptatam perveniam aliquando. ☯

1. Hæc symbola etiam divulgata est in auctoris sede interretiali (<http://quodinsolum.blogspot.com.es/2014/06/de-illo-quod-appellatur-ego.html>), in qua vocabula quædam tangens accessum habes ad textus explicationesve.

DE CONVENTV ALF DECIMO QVARTO LEXINTONIÆ A. MMXVII CELEBRANDO

– *referunt Terentius Tunberg et Milena Minkova* –

DE URBE

Lexintonia est urbs modica, tamen pulchra, cauponis, popinis, viridariis, aliis emolumentis satis bene instructa atque in regione amœnissima sita. Homines Europæi itinera Lexintoniam facturi e multis urbibus in Europa sitis nonnullas urbes Americanas (Atlantam, Cincinnatos, Chicagum, Detroitum, Carolinopolim [vulgo ‘Charlotte’]) petere poterunt, unde Lexintoniam recta via perveniant. Ne multa dicamus, plerisque Lexintoniam petentibus non erit necesse nisi semel consistere et in aliam aeronavem inscendere.

Sedes præterea vitæ cuiusdam communis et Latinæ Lexintoniæ exstat. Instituto studiis Latinis provehendis apud Universitatem studiorum Kentukianam anno MMI condito, multi discipuli ex omni Americæ Septentrionalis angulo necnon ex terris externis (inter quas Australia, Brasilia, Francogallia, Batavia, Britannia iam numerantur) Lexintoniam petunt, ubi litterarum Latinarum monumenta non tantum a Romanis antiquis tradita, sed etiam ætate recentiore condita legant, Latine de iis disceptent, Latine scribant, Latine inter se loquantur, Latine denique vivant. Conventicula quoque studiosis Latine colloquendi destinata quotannis tempore æstivo Lexintoniæ celebrantur. Permulti homines (plus minusve septuageni singulis annis) ex omnibus pæne terris continentibus Lexintoniam confluunt, ut his conventiculis intersint.

DE DEVERSORIIS

Aliquot sunt deversoria prope ab Academia sita, ubi pretio modico pernoctatur. Quattuor quoque vel quinque discipulorum hospitia satis ampla sunt his novissimis annis in ipsa Academia regione exstructa, quæ conventuum participibus tempore æstivo elocari possint. Cubicula in his xenodochiis sunt nova necnon machinulis ad aerem temperandum aptis alioque apparatu ad commoditatem vitæ spectante instructa.

DE SUBSIDIIS PECUNIARIIS

Subsidia quædam conventibus destinata ab Academia Kentukiana petere possumus. Fieri etiam poterit ut alia subsidia aliunde (h.e. ab aliis societatibus) accipiamus. Ne multa – quamvis suas quisque tesseras viatorias emere debuerit, veri simillimum est nos posse efficere ut saltem oratores aut in deversoriis aut in discipulorum hospitiis nullo pretio per totum conventum commorentur. Fieri fortasse poterit ut cena communis omnibus semel saltem sine pretio detur.

DE CONCLAVIBUS UBI ACROASES ET ORATIONES HABEANTUR

In Academia agellis sunt aliquot ædificia multis conclavibus scholasticis instructa. Sunt quædam conclavia minora, quædam ampliora, quædam ingentia et aliquot centenorum hominum capacia. Omnia hæc conclavia sunt novissimo apparatu electronico perbene instructa. Hisce in conclavibus sessiones gratuito habere, orationes, acroases, acroamata gratuito audire licebit. Hoc beneficium professoribus, qui magnos conventus in academia celebrandos (et eos præsertim conventus ad quos venturi sint homines multis e gentibus oriundi) curare velint, ab Academia Kentukianæ rectoribus conceditur.

DE ANNI TEMPORE QUO CONVENTUS COMMODISSIME HABEATUR

Suademus ut Academiae conventus XIV exeunte mense Iulio celebretur et cum conventiculo Lexintoniensi coniungatur – vel potius loco conventiculi Lexintoniensis habeatur, his de causis:

1. Quia circiter septuageni homines nonnullis e gentibus orti itineraque e multis regionibus facientes conventiculum Lexintoniense quotannis petunt, nec dubitamus quin tot homines quot singulis annis ad conventicula – etiam paulo plures – ad conventum Academiae alliciantur. Si multi quoque alii homines, qui conventiculum Lexintoniense adire non consueverint, itinera eo anno in Americam et ad Academiae conventum susceperint, pæne exploratum habere poterimus homines conventui Academiae XIV interfuturos esse satis multos.
2. Quia multa exercitia, multa acroamata, multa oblectamenta in usum præceptorum linguæ Latinæ aliorumque qui opera Latine scripta Latine intellegere et explicare cupiant excogitata in conventiculis quotannis instruuntur. His emolumentis etiam frui possunt homines conventiculis nondum assuefacti, qui autem conventum Academiae adire voluerint. Iam enim in Academiae conventibus mos est ut aliquot sessiones rei didascalicæ dicatæ habeantur. Tales sessiones paulo plures et ad plura argumenta spectantes Lexintoniæ instrui a nobis posse asseveramus. Auctores igitur sumus ut sessiones uno quoque die ita ordinentur ut res in conventiculis iam usitatæ quibusdam in sessionibus fiant, aliis autem in sessionibus orationes et acroases coram omnibus conventus participibus ab

*Atro colore: Kentukia
(Wikipedia)*

Academiae sodalibus more solito habeantur.

3. Quia conventicula annum pæne iam vicesimum Lexintoniae agitari solent. Itaque Academiae ministri, qui subsidia electronica et deversoria curant, eo anni tempore adesse solent!

DE ITINERIBUS LUSORIIS DEQUE ALIIS OBLECTAMENTIS

Circa urbem sunt multae regiones amoenissimae necnon mirabilia visu digna. Itinera aliquot lusoria ordinari poterunt. In primis indicare volumus navem quandam vaporariam generis antiquioris mercede conduci posse qua multi homines in flumine Kentukiano vehantur, cuius utraque in ripa sunt aemunitates

«felices atque beatæ» ut verbis Plinii utamur. Exstant quoque prope urbem praedia et curricula equorum celeberrima (nam Lexintonia totius orbis terrarum 'sedes equorum' haud immerito vocatur), quae ipsa regina Britannorum Elisabetha eius nominis altera invisere solet.

Suademus denique ut argumentum totius conventus primum vel thema ad *itinera* pertineat et ad rationes varias quibus adhibita sit lingua Latina ad itinera describenda vel tractanda. ☞☛

1. ALF = Academia Latinitati Fovendae (www.academialatinitatifovendae.org).

LAUDABUNT ALII

Ad carmen Horatianum I,7 cecinit Anna Elissa Radke

Laudabunt alii – quisnam laudat Mytilenen
tot fugitivorumque refertam?
Sunt quibus unum opus est claram celebrare Minervae
urbem – at nunc odiosam et asylo
supplicium plenam miserorum, o noster Horati,
dic, ubi sint socii miserantes?
«Adde merum, vinoque» novas¹ nunc «pellite curas»
hoc non sufficiet – miserere
omne sodalicium, miseremini et omnia corda
humanorum hominum, admoneo vos! ☞☛

1. Cf. Tibulli c.I,2,1 Adde merum vinoque novos compece dolores.

DE CAROLO HENRICO VLRICHS QVI MAGIS FECIT QVAM VT REVIVISCIERET LINGVA LATINA

– scripsit Michael Hirschler –

Non dubito quin unusquisque et unaquæque nostrum Carolum Henricum Ulrichs noverit; illum Latinitate viva ardentem, qui sæculo undevicesimo primum periodicum totum Latine scriptum *Alaudæ* vocatum condidit ediditque.¹ Nihilominus, Ulrichs non solum de Latinitate viva optime meritus est, sed etiam de altera re quadam oblivione longe obruta. «Gaudeo me valuisse, ut contra spretus Hydram publicam pugnaverim et primus lanceam in corpore eius defixerim.»² His verbis Carolus Henricus Ulrichs se laudavit, quoniam primus ante omnes fortiter ac animose contra hominum homosexualium persecutionem discriminationemque pugnavat. Qui institutionem suam conservabat, cum vita sua invidiis et obtrectationibus in ingenium suum sexuale signaretur. Qui animæ atque fidentiae causa «motus homosexualium præparator» recte appellatur. Ex ea re mihi cordi est ad memoriam Caroli Henrici Ulrichs magni animi servandam breviarium de eius vita ac virtute scribere, ut merita eius non solum ad Latinitatem vivam, sed etiam ad homosexualium statum hodiernum pertinentia laudemus.

DE EIUS VITA AC OPERE

Carolus Henricus Ulrichs natus est die 28 m. Aug. anno 1825 prope *Aurich* oppidum in Frisia orientali situm. Patre anno 1835 mortuo Ulrichs cum matre sub avi tectum migravit, qui prope Hannoveram vixit. Gymnasio usus Ulrichs ab anno 1844 usque ad annum 1846 et theologiæ et iuri in universitate Gottingensi et ab anno 1848 historiæ in Berolinensi universitate studebat. Studiis Gottingæ et Berolini expletis auditor regno Hannoverano inserviebat et ab anno 1852 assessor iuris Hildesiæ fuit. Anno autem 1854 quæstio in Carolum Henricum Ulrichs lata est, qua hic animam publicam conturbare accusatus est, quia in voluptate cum viris aliis fuit. Itaque Ulrichs se exauctoravit et in vicum domesticum *Burgdorf* vocatum remigravit, ubi causæ actor fuit; sed Ulrichs anno 1859 munus abdicandum fuit, cum esset ei interdictum munere fungi. Quam ob rem artificiis variis, ut ephemeridum scriptor et secretarius et legatus et alienorum sermonum magister, se tueri debuit. Attamen ingenium sexuale suum non occultavit. Viros amavit – et nullam causam vidit, cur hæc res improba esset.

Ab anno 1864 usque ad annum 1879 Carolus Henricus Ulrichs 12 commentarios scripsit, quos nomine *De masculorum amorum ænigmate* edidit.³ Hoc in opere Ulrichs primus verbis novis usitatus est, quæ creavit, ut homines vocarentur, qui ad sui sexus homines attrahuntur. Viros, qui viros amant, «urningos» et mulieres mulieres amantes «urningas» nomina-

vit. Homines autem, qui sexum alterum amant, «dioningos» vocavit (hodie «heterosexuales» vocantur). Nam vox «homosexualitatis», verbum hodiernum valde usitatum, primum anno 1869 ab Austro-Hungarico scriptore, nomine Karlo Maria Kertbeny (1824–1882), ex verbo Græco ὁμός/homos (Latine «æqualis») et Latino «sexualis» composita est. Antea autem verbum quoddam malum exstabat, quod est «sodomites», quo ab Medio Ævo homines ab eodem sexu attracti vocabantur.

Ad hæc nova verba creanda Ulrichs de mythologia Græca cogitavit; nam, melius dictum, duas Veneris nationis fabulas adhibuit: ut enim apud Homerum legimus Venerem e Dione cum Iove conventa genitam fuisse. Itaque hæc Venus «Dionea» nominatur.⁴ Genita est enim ex unione viri cum muliere et sexus varii amorem ergo significat. Præterea autem fabula altera traditur, qua Venus nata est e spuma, quæ ex Urani genitali, quod in mare ad Cyprum insulam ceciderat, orta est. Itaque cognomen «Urania» erat.⁵ Secundum Carolum Henricum Ulrichs hæc Venus eiusdem sexus amorem significat, quoniam sine femina nata est, sed ex Urano (cælo) et Ponto (mari), qui ambo viriles erat.

In suis scriptis Ulrichs pugnavit contra homosexualium persecutionem et condemnationem punitio-nemque. Ad hoc postulavit eiusdem sexus amorem morbum peccatumque non putari; præterea matrimonium hominum eiusdem sexus approbari et cum coniugio inter virum mulieremque æquari. Hic vir etiam coniunctionem homosexualium condi in animo habuit, ut melius pro iuribus atque exæquatione pugnetur. Hic circulus huius modi primus fuisset. Præterea periodicum quoddam publicari sibi propositum fuit, cuius unus fasciculus sub titulo *Uranus* anno 1870 editus est.

Ulrichs cum anno 1876 apud virorum doctorum iuris prudentiæ peritorum conventum Monachii habitum pluribus verbis de hominum homosexualium gradu ab illis in societate obtento dixisset et mores legesque mutari postulavisset, tumultus intra præ-sentes ortus est et Carolum Henricum Ulrichs magna voce clamantes ex ædificio expulerunt. Oratione habita Ulrichs primus fuit, qui palam contra iniuriam homosexualibus impositam vocem misit. Quamquam autem cladem acceperat, animo humili non erat, sed rem gestam suam celebravit. Eam immo vero pugnae contra Hydram multicapitem factæ comparavit (cfr supra huius symbolæ superscriptum).

Postquam autem regnum Hannoveræ anno 1866 pars Borussiae factum est, paragra-phus Borussiae §143 accepta est, qua constituebatur homines gravius viros mulieresque homosexuales et persequi et multare

posse. Quam ob rem Ulrichs consilium cepit domo emigrare. In Italia, primum Neapoli, deinde in oppido quodam Aquila appellato et in Aprutio regione sito novam sedem collocavit et numquam iterum in patriam rediit. Nunc autem alteram vivendi viam ingressus est, cum se tote cupiditati magnæ suæ dederit, quæ erat Latinitas viva (vide supra)! Carolus Henricus Ulrichs annos septuaginta natus die 14 m. Iul. anno 1895 e vita excessit et Aquilæ sepultus est.

DE FUNDAMENTO, QUOD ULRICHS IECIT

Ulrichs cum fortiter pro iuribus homosexualium pugnaret, condiciones iudiciales socialesque meliores facere non potuit. Homines, qui alios eiusdem sexus amant, diu adurgebantur; etiamnunc temporibus nostris amor inter duos viros duasve mulieres suspiciose adspicitur. Nihilominus, Caroli Henrici Ulrichs labor non frustra erat et fundamenta ad futurum virorum mulierumque homosexualium statum pertinentia re vera posuit: multi enim homines huius vestigiis ingressi sunt, ex.gr. Magnus Hirschfeld (1868–1935). Hirschfeld medicus Teodiscus fuit, qui primam totius orbis societatem nomine *Commissum Scientificum Humanitarium* anno 1897 condidit, qua pro iuribus hominum homosexualium transsexualiumque pugnavit. Hirschfeld gubernatores et iudices homosexualitatem morbum non putare postulavit; esse enim ingenium sexuale natura datum.

Cursu temporum primæ magnæ manifestationes publicæ ortæ sunt, quibus meliora pluraque iura pro homosexualibus postulata sunt. Magni momenti fuit homosexualium *Stonewall*-seditio, quæ dicitur, cum ante diem quartum Kalendas Iulias anno 1969 circulus hominum homosexualium in taberna *Stonewall* vocata in via quadam nomine *Christopher Street* Novi Eboraci sita reluctatus est, ne a custodibus publicis caperentur. Hoc factum toto in orbe terrarum maxime conspectum est.

Adhuc huius rei factæ meminimus: unoquoque anno sunt pompæ, quæ *Christopher-Street-Day* vel arcus cælestis pompæ vocantur, ut non solum vita libera et ius eiusdem sexus amoris celebrentur, sed etiam pro æqualitate et contra discriminationem pugnetur et animus ad condiciones malas homines homosexuales in multis nationibus orbis terrarum patientes advertatur! Arcus cælestis est signum communitatis homosexualis, quia variorum colorum causa signum vitæ et harmoniæ et pacis et spei varietatisque videtur.

Usque ad nostrum tempus multum in homosexualium iuribus profectum est: nam non solum comprobatio civilis magis magisque crescit, sed etiam ex legibus.

Sic viri et mulieres homosexuales matrimonium inire possunt. In certis civitatibus Europæis et in Brasilia et Canada et Nova Zelandia, exempli gratia, matrimonium hominum eiusdem sexus approbatur et cum coniugio inter virum mulieremque æquatur. In aliis civitatibus, ut Germania vel Austria vel Helvetia, modus proprius institutus est, quo eiusdem sexus paria non matrimonium, sed unionem civilem, quæ dicitur, facere licet.

Hodie quoque eiusdem sexus paria liberos adoptare possunt; etsi in multis civitatibus homosexuales tantum illos liberos adoptare possunt, quos unus vel ambo e coniugibus secum in relationem ducit/ducunt. Tamen etiamnunc sunt homines, qui homosexualitatem ingenium naturale consuetumque non putant, sed potius portentosum ac pudendum. Multi homosexuales verum ingenium suum dissimulant, quia ne temnantur et discriminentur metuunt. Vero, iter longum est viros mulieresque homosexuales æquari et in societate ascisci, cum homines, qui eiusdem sexus homines amant, in multis civitatibus orbis terrarum vituperantur et necantur!

Proinde unusquisque et unaquæque nostrum societatem hodiernam benigniorem ac liberaliorem futuram esse adiuvat. Nam nemini ingenii sexualis pudendum est. Nihil vero pulchrius est, nisi hominem invenis, quem ex animo diligis et hoc amore aperte et libere frueris – quemcumque sexum, sive virilem, sive feminum. ☺

-
1. Ad eam symbolam scribendam hæc opera adhibui (in ordine alphabetico): – JENNIGES, W., «Alaudæ iterum cantant», *Melissa* 125, 2005, pp. 4-7. – KENNEDY, H., *Karl Heinrich Ulrichs. Sein Leben und sein Werk*, Stutgardia 1990 (Beiträge zur Sexualforschung 65). – SETZ, W., «Karl Heinrich Ulrichs zum 175. Geburtstag. Ein (Ge)Denkblatt», in: Setz, W. (Hrsg.), *Karl Heinrichs Ulrichs zu Ehren. Materialien zu Leben und Werk*, Berolinum 2000, pp. 1–16. – SIGUSCH, V., *Karl Heinrich Ulrichs. Der erste Schwule der Weltgeschichte*, Berolinum 2000. – STROH, W., «Karl Heinrich Ulrichs als Vorkämpfer eines lebendigen Latein», in: Setz, W. (Hrsg.), *Karl Heinrichs Ulrichs zu Ehren. Materialien zu Leben und Werk*, Berolinum 2000, pp. 81–92. – ULRICHS, K.H., *Alaudæ. Eine lateinische Zeitschrift 1889–1895*. Nachdruck mit einer Einleitung von Wilfried Stroh, Hamburgum 2004.
 2. Vide Karl Heinrich Ulrichs: «*Gladius furens*». *Das Naturrätsel der Urningsliebe und der Irrtum als Gesetzgeber: eine Provokation an den deutschen Juristentag. Sechste Schrift über mann männliche Liebe*. Cassala 1868, p. 11.
 3. Prima cum quinque scripta divulgavisset sub nomine pseudonymo, quod «Numa Numantius» fuit, alia scripta sub vero nomine suo edidit.
 4. Cfr Hom. II. 5, 370–417.
 5. Cfr Hes. theog. 188–206.

QVÆDAM MYTHISTORIA GRÆCA IN SICILIA (III)

– scripsit Fabius Martines –

Dum in Sicilia Demetris cultus atque Persephones profunde inhæret, in Latio antiquior Italica religio Cereris et Telluris mutabatur. Ipsæ mense Ianuario colebantur sollemnitatibus «feriis sementivis» vocatis, quibus mos erat dona eis dari: farreas spicas Cereri, Telluri gravidam scrofam. Decursu temporum sola permansit Cereris veneratio, cui potius quam Telluri oblatæ sunt frugum primitiæ et «porca præsentanea», quæ vocabatur. Cum circa tertium sæculum Latina religio cum Græca sponte coniuncta est, Demeter assimilata est Cereri, Persephone et Dionysus Liberæ et Libero, vetustis divinitatibus Latinis, deinde Persephone etiam Proserpinæ. Ceres tamen et filia Proserpina suas partes servaverunt: altera mansit Tellus-Mater semper fecunda, quæ omnia gignit et recuperat, altera tritici vitale semen.

Cur autem Roma tam propensa fuit ad Græcam divinitatem mutuandam?

Fama fert olim, in vetere Romana re publica, sæviente gravissima ciborum inopia inspectos esse libros Sibyllinos. Antiquum tum oraculum monuisse Græcos deos Demetrem, Persephonem et Dionysum, famis auctores, esse sacrificiis placandos. Periculo sublato, Aulus Postumius, tunc temporis dictator, anno 493 Romæ ædificandam curavit ædem Cereris, ubi divina curabant «sacerdotes publicæ Cereris populi Romani Quiritium». Cum ergo Ceres princeps divinitas esset veneranda, mense Aprili dies festus creatus est, Cerealia dictus, necnon Ludi cereales. Coniunctio cum Græca Demetre ita increbuit, ut «sacrum anniversarium Cereris», quod mense Augusto celebrabatur, Persephones raptum et reditum commemoraret.

Inter has cærimonias Romanæ matronæ alba veste indutæ capillisque elegantissime compositis comitabantur deæ sacerdotes quæ etiam e Magna Græcia veniebant. Hac festa occasione et matronæ et sacerdotes castæ erant, panem non edebant, a vino abstinebant. Ludi cereales celebrabantur octo dies, usque ad diem 19 m. Aprilis. Anno 191 additus est novus dies festus, Ieiunium Cereris, ad mala expianda.

Quamvis cultus Demetris et Persephones pervulgatus sit in toto orbe Græco, mirum in modum vix inveniuntur nummi raptum memorantes, excepta Hennensi hemilitra de qua iam actum est. Sola moneta Murgantiæ nonnullos argenteos nummos ad Persephones effigiem inter secundum bellum Punicum cudit.

Antequam prima provincia Romana facta est, Sicilia opibus et copiis florebat. Sed postea, nimia agrorum cultura et vexationibus publicanorum, qui Siciliensibus urbibus dura vectigalia imponebant, insulæ condicio

mutata est atque ubique ortæ sunt serviles seditiones. Haud procul ab uberrimis Ætnæis agris Henna quoque, abrupto loco in media insula sita, «civitas decumana» facta est quod Carthaginensium amicitiam non repudiavit, ut alioquin pleræque Siculæ civitates. Hennæ igitur anno 135 Syriacus servus Eunus cruentam rebellionem movit ac coram magno servorum concursu se ipsum renuntiavit Regem Siciliae. Paulo post Romanæ legiones seditionem oppresserunt.

Denique, insula tota subacta, Roma sibi providere potuit rem frumentariam magni pretii. Triticum tam magni momenti erat, ut ipse Iulius Cæsar consul et pontifex maximus in argenteo denario anno 46 Cererem veneratissimam honoraret. Paucis annis post, duoviri Munatius et Cestius agrarias divitias etiam celebrare voluerunt uno ex ultimis æribus in Hennensi moneta signatis.

Illo tempore Sicilia in magno erat discrimine: nam Sextus Pompeius, liberæ rei publicæ propugnator, cum potentibus triumviris bellis continuis rixabatur ac classe sua impediēbat ne res frumentariæ Romam apporentur. Ingenti enim classe Pompeius, cui Rex maris fuit cognomen, dominabatur. Naves onerarias, quibus triticum Romam vehebatur, retinere poterat modo etiam piratico. At propria pervicacia anno 36 profligatus est ab Agrippa, proelio navali apud Naulochum.

Dum moneta Hennensis postremum cudit, etiam Siciliae prosperitas evanescebat præ Africana contentione. ☪

LIBRI ADHIBITI

Appianus Alexandrinus, *De bello civili*, V.

M.P. Cato, *De agri cultura*, 134.

M.T. Cicero, *De natura deorum*, II, 66.

M.T. Cicero, *Le orazioni*, Torino I, 1978.

M.T. Cicero, *Orationes in Verrem*, Leipzig, 1923-1949.

Ciaceri Emanuele, *Culti e miti nella storia dell'antica Sicilia*, Catania, 1911.

Clemens Alexandrinus, *Protreptikos*, II, 21, 2.

P. Darcque, *L'habitat mycénien: formes et fonctions de l'espace bâti en Grèce continentale à la fin du IIe millénaire a. J.C.*, Bibliothèque des Écoles Françaises d'Athènes et de Rome, 1981.

Diodorus Siculus, *Biblioteca historica*, V, Ed. I. Bekker, L. Dindorf, F. Vogel, C.T. Fischer, 6 vol.,

Bibliotheca Scriptorum Græcorum et Romanorum Teubneriana, Leipzig 1888-1906 (rist. 1985-1991).

P. Foucart, *Les mystères d'Eleusis*, A. Picard Ed. Paris, 1914.

Giannelli Giulio, *Culti e miti della Magna Grecia* [microform]. Contributo alla storia piu antica delle

colonie greche in Occidente, Franco Pangallo Editore, 2005.

Herodotus, *Historiæ*, Ed. Mondadori, 2000.

M.J. Lagrange, *La régénération et la filiation divine dans les Mystères*

Tellus Mater in Ara Pacis

d'Eleusis, Revue Biblique, 1929.

P. Ovidius Naso, *Metamorphoses*, Einaudi, 1994.

Pseudo-Apollodorus, *Bibliotheca*, I, 5 (a cura di Michela Benedetti).

E. Quattrocchi, *I Misteri Eleusini*, Centro studi filosofici, Accademia Platonica.

G. Sfameni Gasparro, *Misteri e culti mistici di Demetra*, Ed. L'Erma di Bretschneider, 1986.

Theocritus, *Idyllia*, VII, Talisie.

W. Hansen, *Classical Mythology – A guide to the mythical World of the Greeks and Romans*, Oxford University Press, 2005.

G. R. Wasson, A. Hofmann, C.A.P. Ruck, *The Road to Eleusis. Unveiling the Secret of the Mysteries*, Harcourt Brace Jovanovich, New York & London, 1978.

LINGUÆ, sicuti probe notumst, inter vivas et mortuas distinguuntur. Qui sic docent linguas, tamquam mortuæ essent, vocantur philologi. Ceteri, qui linguas vivas docent, et linguam docent sicuti vivam, vocantur tantum magistri linguarum. A philologis despiciuntur, quamquam inter philologos homines totius orbis numerantur tæterrimi, cum inter linguarum magistros multi sint probi et sapientes.

MAN teilt die Sprachen bekanntlich in lebende und tote. Diejenigen, welche alle Sprachen so lehren, als ob sie tot wären, nennt man Philologen. Die anderen, welche die lebendigen Sprachen und die Sprache lebendig lehren, heißen nur Sprachlehrer. Sie werden von den Philologen verachtet, obwohl sich unter diesen die entsetzlichsten Menschen der Welt befinden, während unter den Sprachlehrern viele gut und gescheit sind.

(Hugo v. Hofmannsthal, *Französische Redensarten*, 1897; in Latinum vertit Volfgangus Jenniges) ☪

PRÆLIVM IN CÆLO

– scripsit David B. Taylor –

Humana ante oculos fœde cum vita iaceret
 In terris, oppressa gravi sub religione
 Quæ caput a cæli regionibus ostendebat
 Horribili super aspectu mortalibus instans,
 Primum Graius homo mortalis tollere contra
 Est oculos ausus, primusque obsistere contra;
 Quem neque fama deum, nec fulmina, nec minitanti
 Murmure compressit cælum, sed eo magis acrem
 Inritat animi virtutem, effringere ut arta
 Naturæ primus portarum claustra cupiret.
 Ergo vivida vis animi pervicit, et extra
 Processit longe flammantia mœnia mundi,
 Atque omne immensum peragravit mente animoque,
 Unde refert nobis victor quid possit oriri,
 Quid nequeat, finita potestas denique cuique
 Quanam sit ratione atque alte terminus hærens.
 Quare religio pedibus subiecta vicissim
 Opteritur, nos exæquat victoria cælo.

Lucretius *De Rerum Natura* I.62-79

Apparet ergo Professorem Dawkinsium nequaquam
 Aprimum esse sui generis. Nec nugax est hæc comparatio; plus quam duo milia annorum a Lucretii tempore usque ad dies nostros sunt lapsi, sed nihilominus ambo eorum doctrinas utique easdem de scientia religioneque prædicant: scientia de mundo (quam philosophiam naturalem olim vocitabamus) tandem discooperata, religionem – semper terrorem lugubrem genus humanum opprimentem – nunc et posse et debere dissipari. Ut Darwinus ad Dawkinsium, ita Epicurus (ille supradictus ‘Graius homo’) ad Lucretium. (Dawkinsius, est animadvertendum, ignarus esse videtur Darwinium ætate provecum lamentasse mentem suam detrimentum passam esse ob nimium scientiæ studium, adeo ut non amplius poetarum figmentis frui posset; insuper et timebat totam gentem humanam, eadem via qua ipse si perrexisset, idem detrimentum esse passuram; quod mea sententia his diebus evenit.)

Quæstio prima quæ confidentiam totius sectæ nomen Neotheistarum sibi vindicantis turbare debet est hæc: quam arte illa sæcula inter illius tempus et nostrum cum Lucretii exspectatione congruebat? Et apertum est: plerumque nusquam, immo plerumque opponebatur. Post vitam illius circa quingentos annos non solum scientia (quod nunc dicimus) religionem extirpare non poterat, sed contra religio – sub forma nuper orsæ Christianorum sectæ – ipsam scientiam plus plus opprimere valebat, in orbe saltem Hesperio; quæ oppressio per mille annos postea prævalebat. Islamia interim, secta religiosa etiam recentior quam Christianismus, inquisitionis scientificæ vexillum ite-

rum levabat, usque dum litterarum Renascentia apud gentes Hesperias hæc studia augescere fecit, simul ac apud Islamicos deprimebantur.

Considera brevem narrationem de Christianorum contra scientistas oppositione. Antiquissimus mihi notus scientista est Thales Milesius. Anni vel ortus eius vel mortis sunt æque ignoti; famam sibi acquisivit cum solis eclipsin, quæ a.d. V Kalendas Iunias anno DLXXXV a.C.n. accidit, accurate prædixerat. Studia eius astronomica exorta sunt e Babyloniis, quæ quidem tota ille evertit cum asseverabat omnem de deis discussionem vitandam esse si ulliusmodi comprehensionem orbium cælestium attinere velis, quo tempore apud ipsos Babylonicos orbes hicce cælestes quasi dei venerabantur. Ista separatio haberi potest quasi fundamentum illius artis quam scientiam his diebus vocamus. Thales tantum primus erat e numero apud Græcos philosophorum – plerumque ex Ionia emergerunt – quos præ-Socraticos nominamus. Philosophos dicimus, sed philosophia quæ illorum intererat naturalis erat, ea cui nos ‘scientiæ’ nomen indimus. Florebat non parvus numerus eorum per sæcula sextum quintumque a.C.n.; pone reliquerunt præterea corpus scriptorum satis notabile, cuius argumentum novimus auctorum et testimonio posteriorum; satis didicimus quoque quod si eorum libri etiam nunc exstarent, maximi momenti æstimaremus eos esse. Sed re vera nullus eorum superest; et penitus suspicamur hoc esse quia per sæculum quartum et annos quinti priores p.C.n. Christiani de industria eos omnes deleverunt.

Bellum igitur inter scientiam religionemque adeo extensum est ut quasi permanens esse videatur. Quam ob rem? Quia ambo eorum inculcare volunt mundi exterioris totam explicationem et vitæ nostræ intra eum gestæ se solam offerre, et veritas est neutram posse; quod propter controversia, quamvis sapientibus appareat resolubilis, sat probabile est numquam resolvetur. Religio his diebus bene novit ut ante scientiam progredientem se receperit, nec usquam intellegit quomodo contra hanc progressionem resistere possit; in eius defensione ergo nunc rogare oportet quibus partibus et quatenus hæc scientia desideriis nostris satisfacere nequeat. Sicut philosophi præ-Socratici, pro certo habet scientia hodierna mundum universum sine anima operari. Hic mundus universus in omni parte incessabiliter movetur; mirandum est tamen quod inter tanta et (ut videntur) tam irrationabilia momina est nihilominus aspectus omnifarius: mundum in toto regulariter se gerere – et hoc est quod theistis persuadet hunc mundum re vera sub regula Dei (vel deorum) operari. Hæc regularia scientistas potentia dotant –

super omnia id quod probationem offert totius incepti – prædictionis.

Suggerunt theistæ: ‘Num credere possumus univ-
ersum mundum tam regularem tam ordinatum non
tamen intelligentia creatum esse?’ Hæc suggestio tota
rationabilis esse videretur, nisi experientia refutaretur;
eo quod isti qui pro certo habent nullam huiusmodi
intelligentiam sub mundi operationem subiacere per
tempora longa explicationes multo meliores magisque
suasorias obtulerunt quam qui aliter æstimant. Ambæ
sectæ de Legibus Naturæ disserunt, sed utraque pro-
prium et inter se discrepantem opinionem de his legi-
bus offert: theistæ inculcare volunt has Leges re vera
consulta Dei Legislatoris esse, dum atheistæ tantum
naturæ processus immutabiles esse affirmant.

Pro certo habere solemus scientiis hanc indolem
esse rem necessariam: eas evidentia sola dirigendas
esse. Est maximi sane momenti, sed non est essentiæ;
res necessaria est prædicere posse. Historia, exempli
gratia, evidentia dirigitur, sed non est scientia.
Historici non rarerent res futuras prædicunt, sed nemo
conturbatur quando eorum prædictiones erroneæ esse
ostenduntur; hoc est quod plerumque anticipamus –
erroneæ erunt multo sæpius quam veraces. Ob hanc
spectationem, cum historici prædictio erronea sit,
dignitas eius nihilominus stat integra; ceterum cum
scientistæ prædictio erronea sit, hoc manifestat eum
penitus aliquomodo vagasse. Hoc omne æstimamus
quia historicus niti non potest in istis immutabilibus
ex quibus dependet tota ars scientiarum.

Humanorum ratio eorumque gesta nimis sunt varia,
nimis (ut ita dicam) ultra prædictionis potentiam, ut
aliquis prævidere possit qualia facta sint futura. Ob
hanc causam scientista atheisticus arguere vult regulas
in mundo universo immutabiles probationem sibi sup-
plere nullam esse creatoris intelligentiam subter his
regulis operantem, alioquin tales regulas non amplius
immutabiles fore: deinde quis scit an sub his condicio-
nibus miracula revera observentur!

Quid ergo de illa scientia unica quæ præ ceteris
Dawkinsii interest, quæ est biologica? Quæ ars scruta-
tur vix quasi inanimata describi possint. Ista vis evolu-
tionis (quam dicimus) nonne certissime – ut theistæ
asserere volunt – intentionem Operatoris revelat, eo
quod evolutio est quæ nos humanos creavit: tantum
specta originem huius processus atque finem eius –
scilicet nosmetipsos; quomodo arguere quisquis potest
sub tali processu nullam intelligentiam subiacere? Sed
tantum hoc apparet cum præterita sola scrutamur;
futura nunc in vice considera: num nos humani re vera
æterni simus censendi? Et progressus ipse quoque

æternus? Propositio utraque perquam dubia esse vide-
tur. Retrorsum per milionem annorum præteritum
specta: mundus aliter quam nunc est apparebit, longis-
sime præ ullo humanorum emersu. Et iterum per
annorum milionem prorsum aspice: an dubitandum est
quin huius mundi status multo differat ab illo qui
nunc est? Quod ad nos attinet, sat probabile est lon-
gius antea nos exstinctum iri – aut per nostrum super-
abundantiam (adeo ut planeta ipse non amplius possit
– aut nolit – nos alere), aut per alicuiusmodi calamita-
tem, qualem per æones in generum multitudinem ani-
malium infligit usque ad eorum deletionem. In quo-
cumque eventu in dubio est num isti in talibus rebus
periti ullo modo exspectent nos humanos etiam tunc
superstitibus fore; apparet igitur hunc ipsum evolutionis
processum vim inanimatam esse.

Redeamus nunc ad istam inquisitionem qua incepi-
mus: num scientia usquam valebit religionem in toto
deicere? In mente tene hanc ipsam spem olim
Lucretio amplissime declaratam esse. Sed, paululum
tardius fortasse, oportet de annis nativitatis eius mor-
tisque nunc disseram – tardius eo quod de ambobus
annis multum disputationis inter gnaros est.
Responsum si ex *Google* requiris, vitam eius circa
annum XCIX a.C.n. inchoatam esse, et circa LV finitam,
atque academicorum opinio plerumque cum hoc omni
consentit. Verumtamen consequitur eos assumere oportere –
quod mihi saltem perquam improbabile videtur –
Lucretium stilo de industria archaico usum esse in
carmine suo scribendo; quamobrem decentius mihi
apparet in dimidio secundo sæculi secundi a.C.n. vitam
eius ponere. In mente tene annum centesimum a.C.n.,
et licebit tibi pro teipso eligere utrum hic annus mortis
eius fuerit an nativitatis; sed in utroque casu plus
quam duo milia annorum abhinc.

Scientia illis temporibus aliter æstimabatur quam
apud nos: nusquam eius intererat quomodo – ut dicti-
tabat tempore Litterarum Renascentiæ Franciscus
Bacon – status humanorum sublevaretur; philosopho-
rum occupatio erat, nullam vitæ cotidianæ allevatio-
nem præbens. A tempore Baconis hæc allevatio præci-
pua scientiæ cura fuit, et amplior eius successus sic
faciendo est fundamentum immensæ eius hodiernæ
æstimationis. Aliquid autem estne inevitabile scientiam
ad finem eundem semper processuram? Heu, timen-
dum est non fore, eo quod primus gradus iamiam pro-
latus est sese recipiendi. Non est dubitandum quin
scientia recte iudicaverit temperaturæ cæli mutationem
(quam dicunt) nobis hunc planetam habitantibus inimi-
cissimam esse; postulationi ergo scientistarum semper
increscenti ut emissiones e petroleo et omnibus ceteris

fossilibus inflammandis nunc minuantur decenter responsum est. Sed e contra vanum est sperare nationum divitias usquequaque auctum iri solis viribus quas dicimus renovandis utendo eadem efficacitate ac possumus supradicta fossilia usurpantes. Ad talem deminutionem assentiri est assentiri ad orbis opulentiae decrescen-
tiam; quodpropter œconomias istas quas augescentes vocamus – quibuscum partem apud Americanos rei publicae dicatam iungamus – vix sperandum est huic fœderi umquam subscripturas esse, vel etiamsi subscripserint, promissa postea actionibus confirmaturas esse.

Sed alia ratio est præterea multo maioris momenti, quam propter scientia religionem supplantare nunquam valebit, etiamsi per duo milia annorum sic facere volebat. Per totam huius belli inter eas periodum est unicum castellum strategematicum (ut dicatur) quod circum certamen earum semper conflavit: utrum mundus universus animatus est an non? Babylonii antiqui pro certo habebant animatum esse; philosophi præ-Socratici plus minus scientiam hodiernam genuerunt inanimatum esse contendendo. Iudaismus a doctrina de corporibus cælestibus quæ tamquam dei colebantur abhorrebat, atque de hac re consentiebat Christianismus; ambo autem semper contendere volebant mundi universi motus non aliud esse quam potentiam Creatoris in mundo ab ipso creato manifestatam. Ego si adumbrare vellem nullam scientiam in Biblia inesse, evangelici opiniones tralaticias profidentes statim contra insurgerent dum vociferarentur tractus innumeros inesse miracula naturæ ostentantes. Sunt vere, sed asseverant talia miracula non aliter quam acta Dei æstimanda esse, quod totum ab æstimatione scientifica differt.

Mundum universum revera inanimatum esse semel concesso, nonne per ipsum illud supradictum castellum hosti tandem reliquimus – immo totum certamen deseruimus? Minime; eo quod concessus, tametsi nusquam ipsi scientiæ pro detrimento habeatur, nihilominus exspectationi eius religionem aliquando supplantandi damnosus est. Inspice quæ sequuntur: mundus universus si revera inanimatus est, non amplius asseverari potest eum ulliusmodi propositum vel significatum exhibere, nec qualiacumque moralia – nec moralium fundamentum etiam minutissimum, sed fortasse ipsi contrarium. Darwinus, exempli gratia, confessus est theorema suum de evolutione nequaquam ulliusmodi doctrinæ moralis fundamentum præbere, sed potius contrarium: moralium doctrinam quæ contemptum pauperum debiliumque prædicat – vel etiam deletionem – totam contrariam omnibus quæ

moralia sint habenda iudicandam esse. Tale theorema plus minus regulas capitalismi dirigit, sed his diebus apud iustos constat etiam inter gentes capitalismo deditas oportere debiles ex ore prædatorum liberari. Hoc semel concesso, vita hominum diurna paululum scientiæ debitor esse videtur. An vere nostra interest cum scientiæ affirmare volunt aquas olim in Martis planeta manasse, vel de fluctibus gravitationis per spatia immensa fluentibus disserunt? Quomodo talia vitam nostram usquam afficiunt, vel pro meliore vel peiore?

Contra autem ista omnia de quibus scientistarum nusquam interest, methodus quoque talia rimandi, hæc omnia necessitudinibus nostris dum vivimus ministrant. Non tantum aliquanti perceptionem significatus propositique desideramus, his demptis non amplius vivere possumus; tibi cum persuadere desieris vitam tuam hunc significatum vel propositum exhibere, sat probabile est te ipsum interficere parare. Qui credunt scientiam totam veritatem præbere, asserunt præterea omnes id genus notiones e quibus tales perceptiones emanant totas subiectivas vel potius ficticias esse; quod vero proximum sit, sed nihilominus totas esse nobis necessarias – non sunt ergo solum additamentum valde cupitum ad vitam nostram. Permultæ nationes per totius orbis annales fuerunt quarum parum vel nequaquam scientia intererat; nisi cum aliis nationibus conflictæ scientia multo peritioribus, nil detrimenti passæ sunt; sed frustra exquires nationem cuius consilium sit omnes moralium notiones respuere eo quod subiectivæ sint, tantum præterea se dirigere per præcepta a scientistis vera et obiectiva iudicata. Haud fieri potest. ☪

DE NOVIS LIBRIS

Carlos Martínez AGUIRRE, *Een bizarre odyssee. Belijdenissen van een classicus*, uit het Spaans vertaald door Martin BAASTEN, 's-Gravenhage, Quintessentia, 2016, 126 p.

Vera quidem Odyssea hoc libro lectu iucundissimo narratur: nam sicut Ulixes multos per annos erravit antequam patriæ redditus est, simili modo litterarum classicarum magister, aptam docendi rationem ægre quærens, Charybdim vitans in Scyllam incidere solet. Propriam experientiam, a schola usque ad studiorum universitatem gradumque docentis, auctor narrat perlepide: sic videmus quæ itinera, qui homines, quæ lectiones eum paulatim adduxerint ad bonam, id est vivam methodum colendam. Nec mirabuntur nostri lectores, si auctor ad hanc rem adductus est a Iohanne Ørberg eiusque claro opere *Lingua Latina per se illustrata* inscripto, si vivam Latinitatem exercuit in Circulo Latino Matritensi, si in Academia Vivarium Novum versatus est. Opportune fecit Martinus Baasten, quod hanc Odysseam lectu vere dignam omnibusque magistris utilem in Nederlandicum transtulit. Opportune etiam faciunt alii, qui eandem in alias linguas transferre volent.

ISBN 978-90-79449-05-7

Harundine, societas Flandrica Haicubus Latine pangendis

Societas Latina cui nomen Harundine haicua de bello, quod omnia ad tempora attinet, in editionem collecta præparat ut autumno anni 2016 in lucem proferatur.

Qui fasciculus multis linguis (Latine, Nederlandice, Anglice) compositus atque *Quid susurrat ventus?* inscriptus, continet carmina propria et aliena ex Nederlandico conversa.

Curiosi qui ante pactam diem (2016/7/15) præsignaverint in Tabula Gratulatoria appellabuntur. Itaque scriba societatis de nomine et domicilio et – si habes – inscriptione electronica quam celerrime certior faciendus est per epistolam chartaceam (Hugo Kempeneers, Reigerstraat 22, B-1850 Grimbergen) seu – quod præponendum – electronicam (hugo.kempeneers@telenet.be).

Quamvis pretium huius editionis nondum pro certo constitutum sit, ex æstimatione tamen circiter viginti euronibus constabit, fortasse – Fortuna favente – vilius. Pecunia non antea sed fasciculo prolato solvenda est. Omnes qui præsignaverint tempore commodo necessaria comperient.

Frans TERRY, Praeses

Nuntius allatus a domo editoria MundusLatinus

Miraculum vitæ, libellus, 107 paginæ, magnitudo 24,0 x 17,0, 185 photographemata illustrationesque plerumque coloratæ, auctor Arminius Maiwald, interpres Udalricus Krauße, 19,95 Eur., ISBN 978-3-9813892-5-8

Fabulæ Latine, Tomus I, libellus, 93 paginæ, magnitudo 24,0 x 17,0, 126 photographemata illustrationesque plerumque coloratæ, auctor Arminius Maiwald, interpres Udalricus Krauße, 19,95 Eur., ISBN 978-3-9813892-6-5

Lingua antiqua in forma nova – aptata, facilis intellectu, attractiva. In serie librorum nomine «Arminius narrat...» gratæ fabulæ auctoris Armini Maiwald recenti more narrantur – atque lingua Latina.

Primum, editione speciali huius seriei, invenimus *Miraculum Vitæ*: unum ex maximis inceptis, quæ Arminius et socii eius umquam peregerunt. Multis imaginibus attractivis non modo videmus quomodo homo novus oritur, sed etiam quomodo vita privata parentum futurorum temporibus maxime mutabilibus plene perturbetur.

Tomo primo libelli *Fabulæ Latine* legimus:

1. Latrina sideralis: in stratum cosmicum volare tibi solum licet, si latrinam sideralem recte adhibere potes.
2. Vestimentum officiale Papæ: omnis bulla propriam fabulam habet.
3. Ignem facere: cum silice et fomite – ignitabulum ætatis lapideæ.
4. Placenta præcipua: duo cum idem faciunt, non est idem.

Ambo libelli imaginibus abundant: omnis imago paucis verbis explicatur. Initio mensis Iulii anno 2016 ambo tomi divulgabuntur. Mandationem præmaturationem usque ad 15.5.16 librum additum a societate MundusLatinus gratis accipies. Mitte, quæso, mandationem præmaturationem per epistolam electronicam ad ulrich.krausse@t-online.de
Tel.: 05451-9975525 – Ulrich Krauße, Große Str. 54, D-49477 Ibbenbüren – www.munduslatinus.de

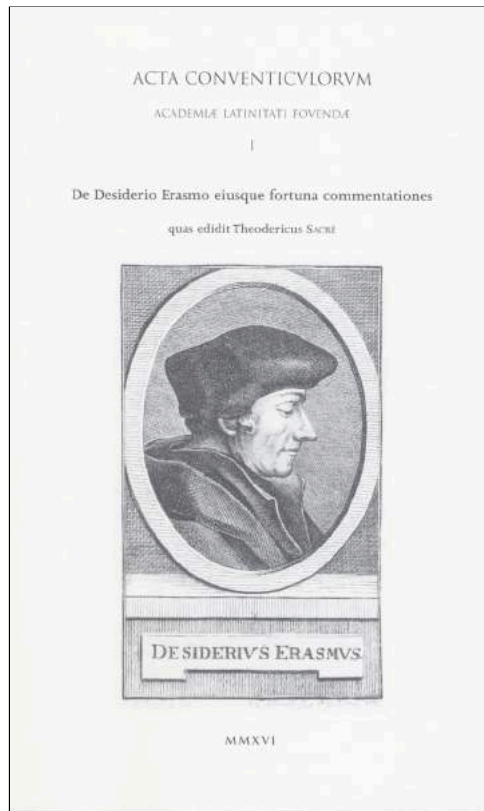
BIBLIOTHECA LATINA

Theodericus SACRÉ (ed.) , *De Desiderio Erasmo eiusque fortuna commentationes, Acta Conventiculorum Academiae Latinitati Fovendae I*, Marneffe, Melissa, 2016, 156 p.

Conventiculum, cuius Acta hic eduntur, Romae anno 2011 celebratum est, id est semimillennio postquam *Stultitiae Laus* primum est divulgata. Hæ habitæ sunt acroases:

Gaius Licoppe, «*Ego mundi civis esse cupio*». *De Erasmi mundo*; Terentius Tunberg, *Quænam Erasmus ille Roterodamus de litterarum Latinarum recentissimarum patrimonio senserit*; Curtius Smolak, *Erasmi artis imitandi exempla quattuor*; Theodericus Sacré, *Erasmus versificatus sive De civilitate morum puerilium libellus a Francisco Hæmo in disticha elegiaca conversus*; Andreas Fritsch, *Erasmus apud Comenium sive quid senserit Ioannes Amos Comenius de Erasmo Roterodamo*; Milena Minkova, *De ratione scripta Erasmica in scholis proponendi*; Ioannes Carolus Rossi, *Meridiatio*.

Hunc librum Academia Latinitati Fovendae venalem habet apud sodalitatem Melissam. Pretium: 15 eur. (+ 10 eur. pro sumptibus cursualibus in Europa).

In hoc fasciculo !

Cui bono? [G. Licoppe] p. 1
De Bulgarico certamine compositionis [D. Dragnev] p. 2
De illo quod appellatur «ego» [I.A. Rojas Carrera] p. 3
De conventu ALF decimo quarto Lexintoniæ celebrando [T. Tunberg, M. Minkova] p. 6
Laudabunt alii [A.E. Radke] p. 7
De Carolo Henrico Ulrichs qui magis fecit quam ut revivisceret lingua Latina [M. Hirschler] p. 8
Quædam mythistoria Græca in Sicilia (III) [F. Martines] p. 10
Prælium in cælo [D. B. Taylor] p. 12
Bibliotheca Latina p. 15

Imago tegumenti: Carolus Henricus Ulrichs
(fons: Bildarchiv der Ostfriesischen Landschaft).

Latine loqui :

Conventiculum Bostoniense - 26 m. Iulii - 3 m. Augusti a. 2016
https://www.umb.edu/academics/caps/summer_programs/institutes/latinbysea

Conventiculum Dickinsoniense - In Pensilvania, 5-11 m. Iulii a. 2016
http://www.dickinson.edu/info/2003/classical_studies/61/teacher_workshops

Conventiculum Latinum - Lexintoniæ, 24-31 m. Iulii a. 2016
<http://mcl.as.uky.edu/conventiculum-latinum-lexingtoniense-2016-latine>

Feriæ Latinæ Ferigoletenses - 20-27 m. Iulii a. 2016
marie-antoinette.avich@orange.fr

Linguæ Latinæ institutio æstiva - Romæ apud Academiam Vivarium Novum
<http://vivariumnovum.net>

Schola æstiva Bulgarica, in urbe Atia (ad Mare Nigrum sita) - 21-30 m. Augusti a. 2016
dimitar.dragnev@gmail.com

Septimanæ Latinæ Europææ - Amceneburgi, 30 m. Iulii - 6 m. Augusti a. 2016
Frisingæ, 21-27 m. Aug. a. 2016
<http://www.septimanalatina.org>

Societatis Latinæ seminaria Latinitatis vivæ - In abbatia Ottiliensi, in Bavaria, 18-23 m. Iul. a. 2016
In oppido Theulegio, in Saravia, 7-13 m. Aug. a. 2016
www.voxlatina.uni-saarland.de

Symposium Latinum in Sicilia, 20-25 m. Aug. a. 2016
<https://europalatina.live/symposia/>

MELISSA, folia perenni Latinitati dicata, sexies in anno edita.

Pretium annuæ subnotationis : 20 eur. / 25 \$

BNP Paribas Fortis :

BIC : GEBABEBB, IBAN : BE13 0016 2871 1539

MELISSA